

ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ชื่อ - สกุล : นายจันทร์ ศรีคำวัง วันเดือนปีเกิด : วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๒ อายุ ๗๒ ปี
การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๒ ประกอบอาชีพ : ค้าขาย
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๓๔/๔ หมู่ที่ ๗ ชุมชนบ้านกาใต้ ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๑-๘๖๗๙๓๑๑

ผลงาน

การทำส้อมไก่อ

การถ่ายทอดผลงาน

- ไม่ได้มีการถ่ายทอดผลงาน เนื่องจากการทำส้อมไก่อค่อนข้างทำยาก เป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ความชำนาญในการฝึกฝน จึงไม่มีผู้สนใจ ศึกษาเรียนรู้วิธีการทำส้อมไก่อ

ภูมิปัญญา : การทำสุ่มไก่

ที่มาภูมิปัญญา

นายจันทร์ ศรีคำวัง หรือ ตาจันทร์ แต่เดิมครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา เลี้ยงวัว และจักสาน ได้แก่ สานสุ่มไก่ สานไซดักปลา งามใบตาล เมื่ตาจันทร์เรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ไม่ได้ศึกษาต่อ จึงได้ไปช่วยครอบครัวทำนาและเลี้ยงวัว ประกอบกับที่ผ่านมามีเคยเห็นบิดาจักสานมาตั้งแต่เด็กจึงแอบสังเกต และเริ่มหัดสานสุ่มไก่และไซดักปลาด้วยตนเอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นได้ประกอบอาชีพรับจ้างก่อสร้างทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง จากการทำงานหลักก็จะฝึกทำงานจักสานเป็นประจำจนชำนาญ จนถึงอายุประมาณ ๕๕ ปี จึงได้หันมาประกอบอาชีพ จักสานเป็นอาชีพหลักเรื่อยมา ปัจจุบันตาจันทร์จะสานเพียงสุ่มไก่เท่านั้น เนื่องจากการสานไซดักปลาต้องใช้สายตา ซึ่งจะทำสุ่มไก่จำหน่าย ๒ ขนาด คือ ขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑.๕๐ เมตร ราคา ๑๕๐ บาท และขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑.๒๐ เมตร ราคา ๑๓๐ บาท โดยจะมีผู้สนใจมาเลือกซื้อที่บ้าน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

๑. ไม้ไผ่ซีก (ตอกยาว) ยาว ๒.๕ เมตร	
๒. เส้นไม้ไผ่กลม ยาว ๑๘๐ ซม.	
๓. มีดอีโต้	
๔. ค้อน	
๕. ลวด	

ขั้นตอนการทำ

การทำส้อมไก่ มีขั้นตอน ดังนี้

๑. นำเส้นไม้ไผ่กลม ขนาดยาว ๑๘๐ เซนติเมตร และไม้ไผ่ซีก (ตอกยาว) ขนาดยาว ๒.๕๐ เมตร ที่เตรียมไว้ไปแช่น้ำ ประมาณ ๑ ชั่วโมง จากนั้นนำเส้นไม้ไผ่กลมมัดขดเป็นวงกลมโดยให้มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑๕ ซม. เพื่อทำเป็นหัวส้อมไก่ พร้อมทั้งนำตอกยาวสานขัดกันรอบๆ หัวส้อมไก่ แถวละ ๒ เส้น เพื่อขึ้นรูปแบบลายหนึ่ง (ยกหนึ่งข้ามหนึ่ง) โดยจุดเริ่มต้นของตอกยาวแต่ละเส้นจะเปลี่ยนตำแหน่งไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ส้อมไก่ได้รูปทรงกลม

๒. นำค้อนมาตอกรอบหัวส้อมไก่เบาๆ เพื่อให้เกิดความแข็งแรงและจัดรูปทรงให้สวยงาม แล้วนำเส้นไม้ไผ่กลมมาสานเป็นไม้ดัดหัวส้อมไก่

๓. จากนั้นนำตอกยาวมาสานขัดกับเส้นแนวตั้งที่ละเส้นเพื่อขึ้นรูปทรงส้อมไก่ และสานแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนถึงตีนส้อมไก่ ให้สานขัดกันประมาณ ๕ แถว

๔. ใช้ค้อนตอกรอบๆ ตีนส้อมไก่ให้แน่นแล้วนำลวดมัดตอกยาวบริเวณตีนส้อมไก่ทั้ง ๕ แถวติดกัน เพื่อให้เกิดความแน่นหนาแข็งแรง คงทน พร้อมนำไปจำหน่าย

